

VEČERNIK

POŠTNA PLAČANA V GOTOVINI

Leto XII.
Štev. 271

TELEFON 25-67

POSTNI ČEKOVNI RAČUN IL409

Maribor, torek 29. novembra 1938

NAROČNINA NA MESEC:
Prejeman v upravi ali po pošti 10.— din,
dostavljen na dom 12.— din, tujina 25.— din

Cena
1.— din

Pred težko preizkušnjo v Franciji

Vlada se z mrzlično naglico in odločnostjo pripravlja, da stre splošno stavko, ki se bo pričela nocoj o polnoči po vsej Franciji — Mobilizacija prometnih nameščencev — Vojaštvo zasede vse železniške naprave

PARIZ, 29. novembra. Tako vlada kakor levičarji se pripravljajo z vso naglico in odločnostjo na jutrišnjo splošno stavko. Včeraj je izdala vlada ukaz, s katerim so vsi uslužbenci vseh javnih prometnih ustanov v Franciji mobilizirani. Od polnoči bodo morali opravljati službo kot mobiliziranci pod vojaškim poveljstvom. Daladier je dal vsem prefektom naročilo, da morajo takoj javiti vse državne nameščence, ki bi se pridružili stavki, ker bodo odpušteni. Člani strokovne zveze železničarjev pa so dobili od svojega vodstva naročilo, naj odidejo jutri, v sredo, na svoja mesta, a se od 4. ure zjutraj do 19. zvečer ne smejo dotakniti nobenega dela. Od 4. ure dalje ne sme noben vlak več zapustiti nobene postaje. Za jutrišnji dan je izdala vlada celo vrsto posebnih ukrepov. Generalna železniška direkcija je odredila zasedbo vseh važnejših postaj in naprav po vojaštvu, ostale pa bo zasedla policija. Vlada je optimistična in upa, da bo stavko, ki je komunističnega izvora, popolnoma zlomila.

PRIPRAVE VLADE.

PARIZ, 29. nov. Vsa francoska javnost stoji pod vtisom mrzličnih priprav za jutrišnjo generalno stavko, ki se spremi na preizkušnjo moči med vlado Daladierja in skrajno levico. Vlada je trdno odločena stavko zlomiti. Na drugi strani stoji Leon Jouhaux s svojo splošno delavsko strokovno zvezo kot vrhovno organizacijo vseh delavskih sindikatov. Vlada je danes, na večer pred splošno stavko, izdala dekret, ki odreja vojaško revizijo vseh plinarn, elektrarn in vseh drugih podobnih, javnosti namenjenih podjetij ter ustanov.

GLAVNA ZVEZA VZTRAJA.

PARIZ, 29. nov. Glavna delavska zveza (CGT) vztraja pri sklepu, da se bo jutri zjutraj začela generalna stavka. Vlada je sicer obljubila, da stavka ne bo prišla do zadnje podjetij, ki oskrbujejo prebivalstvo z živili, vodo, elektriko in plinom. Poslala je tudi predsedniku vlade spomenico, v

kateri pravi, da se stavka mora vršiti, ker CGT ne odobrava Daladierjeve zunanje politike in novih dekretov. Daladier je, pravi spomenica, na svojo roko in brez debate odpravil 40urni delavnik. V Parizu pa ima vlada na razpolago 50.000 mož policije in vojaštva. V glavnem se je položaj izboljšal, ker so vsi delavci v Valenciennesu že šli na delo, more se pa zopet poslabšati, ker je tam neko podjetje odpustilo 800 delavcev, ker so stavkali. V pariških Renaultovih tovarnah dela samo 2000 delavcev, in še ti so pod strogo policijsko kontrolo. Proti vladi pa je nastopila tudi Radikalno-socialistična unija (Paul Boncour), ki zahteva za ponedeljek sklicanje parlamenta. Notranji minister Sarraut se je včeraj vrnil iz Turčije in takoj prevzel posle.

STAVKALO BO TUDI UCITELJSTVO.

PARIZ, 29. nov. Strokovna zveza francoskih učiteljev, ki je kakor znano levi-

čarsko usmerjena, je sklenila, da se pridruži pozivu k splošni stavki in jutri učitelji ne bodo prišli v šole. V neki zadevni izjavi je pa vendar naglašeno, da je naperjen ta korak samo proti zasilnim dekretom vlade in nima političnega ozadja. Prosvetni minister pa je nasprotno odredil, da se mora jutri vršiti brezpogojno v redu ves pouk v vseh šolah. Vendar je gotovo, da bodo jutri vse šole v Franciji zaprte.

GLAS ZA POMIRITEV.

PARIZ, 29. nov. Parlamentarni klub republikanskih socialistov je izdal sinoči razglas, da stranka odločno obsoja teror voditeljev stavke v vrstah delavstva. Oba ministra te skupine v Daladierjevi vladi, De Monzie in Pomaret se pozivata, da storita vse, da se poizkusijo še v zadnji uri pogajanja med vlado in strokovnimi organizacijami za sporazum.

KDO NE BO STAVKAL?

PARIZ, 29. nov. Mnogi sindikati, med njimi sindikat trafikantov s 15.000 člani v Parizu itd. so sklenili, da se stavke ne udeležijo. Prav tako so sklenili nameščenci lekarni in mlekarn, da jutri ne bodo stavkali, ker morajo skrbeti za pomoč bolnikom in preskrbeti mleko za otroke. V bolnišnicah bo stavkalo samo tisto osebje, ki z bolniki nima direktnega stika. Tudi na reševalnih postajah ne bo stavke, kakor ne v mali trgovini. Nasprotno so pa sklenili glasbeniki in člani umetniških organizacij, da se stavki v celoti pridružijo. Jutri bodo po vsej Franciji zaprta vsa gledališča, kabareti, varieteti itd.

minister Halifax bosta obiskala Rim sredi januarja prihodnjega leta ter konferirala z vodilnimi italijanskimi državniki o vseh aktualnih medsebojnih vprašanjih, zlasti pa o vseh vprašanjih Sredozemlja.

Oboroževanje in kolonije

LONDON, 29. nov. Tu so razširjene vesti, da je Nemčija predložila v Londonu načrt za pakt o oboroževanju. Namen tega pakta bi bil, da se obe velesili tako kvantitativno kot kvalitativno oborožita na kopnem in v zraku v višini nemške oborožitve. Ta sporazum naj bi tudi omogočil vrnitev nemških kolonij. Glede kolonij pa poročajo angleški listi v zvezi z obiskom Oswalda Pirowa v Berchtesgadnu in Rimu, da je bil tam sprožen načrt, po katerem bi se Nemčija za vedno odrekla Tanganjiki, dobila pa bi Kamerun, Togo, portugalsko Angolo in del bivše nemške Zahodne Afrike. Hitler je bil s tako rešitvijo baje zadovoljen.

LIZBONA, 29. nov. General Carmona je otvoril letošnje zasedanje parlamenta in dejal, da so portugalske kolonije nezadovoljiv del Portugalske.

SMRTNE OBSODBE V BARCELONI. BARCELONA, 29. nov. Pred tukajšnjim vrhovnim vojnim sodiščem so že več dni razprave proti raznim vojaškim in civilnim osebnostim, katere so obdolžene krivde za neuspehe republikanske Španije na bojiščih. Celo vrsta obtožencev je že obsojena na smrt. Justifikacije se vrše sproti.

FRANCO ŠE DOBIVA ČETE.

LONDON, 29. nov. Na seji parlamenta je državni podtajnik za zunanje zadeve Buttler dejal, da mu je znano, da dobiva general Franco še vedno nove čete iz Italije in Nemčije.

Zapiski

Protest romunske opozicije

Romunska narodna kmetijska stranka, ki jo vodi bivši predsednik vlade Juliu Maniu in ki je že dolgo časa v opoziciji ter predstavlja večino romunskih kmetov, je izdala oklic na svetovno javno mnenje, v katerem ne odobrava sedanje politike Romunije in pravi, da romunski narod ne bo priznal nobenih obvez in odločitev, ki bi jih storili brez pristanka stranke.

Athollska vojvodinja ni zadovoljna s Chamberlainom

Bolj redko se zgodi po svetu, da poslanec odloži svoje mesto, če ni zadovoljen z delom, ki ga je sam obljubil v volilni borbi in ki ga ni mogel izvršiti v zadovoljstvo svojih volivcev. Še redkejši primeri so, kadar kdo po večletnem izvrševanju poslanskega poklica odstopi zato, ker se ne strinja s politiko svoje stranke, ki je na vladi. In vendar se je nedavno nekaj podobnega zgodilo v Angliji. Kneginja Athollska, ki je že od l. 1923. konzervativni poslanec v londonskem parlamentu, je odstopila, ker je izjavila, da ne more podpirati strankine zunanje politike, nakar ji je okrajni odbor stranke z 273 glasovi proti 167 izrekel nezaupnico. Kneginja je takoj po ostavki izjavila, da se ne strinja z odločitvijo odbora, ki nima za seboj vseh konzervativnih volivcev ter da bo pri nadomestnih volitvah spet kandidirala. Athollska kneginja se ne strinja s Chamberlainom zaradi Češkoslovaške, Španije, Zveze narodov, oboroževanja in sploh vse zunanje politike. Pri nadomestnih volitvah bo nastopila kot nezavisen kandidat. L. 1935. je bila izvoljena s 15.238 glasovi proti 10.069 liberalnih.

Verska svoboda v republikanski Španiji

Župnik J. Vilar Costa je, kakor poroča barcelonska »La Vanguardia«, poslal uradnemu glasilu katoliške cerkve, vatikanskemu »Osservatore Romano«, odprto pismo, v katerem pravi, da je republikanska vlada dovolila bogoslužje v Barceloni in drugih mestih republikanske Španije, vendar pa so vrhovne cerkvene oblasti v Barceloni zagrozile s kaznimi vsem duhovnikom, ki bi izvrševali obrede. Župnik Costa piše, da torej ni vlada kriva, če ni v republikanski Španiji cerkvenih obredov, ampak je krivce iskati drugje in sicer pri tistih, ki ne bi želeli, da se kompromitirajo pri generalu Francu v primeru, da bo zmagal. Takšni politični in materialni računi, zaključuje španski župnik, ne zaslužijo blagoslova Boga, Kristusa in ne papeževga.

Za kaj gre v Franciji?

»Če bi bile tudi žrtve, ki bi jih naj doprinesle množice, še tako hude, bi jih gotovo sprejele, če bi imele občutek, da bi nam to omogočilo, da se rešimo. Končno — mrmrati in plačati, to je normalno vedenje davkoplačevalca. Toda namesto, da bi strogo in odločno ukrenil vse potrebno za javni blagor, kar bi bilo nujno, razen iz ostalih vzrokov, tudi zaradi mednarodnega položaja, je hotel Paul Reynaud kot finančni umetnik rešiti liberalno gospodarstvo. Mislim, da je šel s tem mimo pravega problema. Kajti trenutno ne gre za rešitev liberalnega gospodarstva, ampak za rešitev Francije!« (Prof. Albert Bayet v »l'Oeuvre«.)

Tudi Čapek je prišel na vrsto

»Izjavljamo, da spadajo Čapkovske drame in vsa Čapkova literatura samo v predmestja velikih mest, kajti njegova literatura ne predstavlja naše narodne tvorbe, temveč je le razglašen ton humanistične harfe.« (»Večer«, osrednje glasilo agrarne stranke.)

Anglija ne podpre Francije

SENZACIONALNA CHAMBERLAINOVA IZJAVA V PARLAMENTU. NEMCI IZJAVO POZDRAVLJAJO.

LONDON, 29. nov. Chamberlain je v parlamentu izjavil, da ni v razgovorih v Parizu dal nikake nove obveze, da bo Anglija v primeru vojne na kontinentu poslala vojsko na pomoč Franciji. Kesneje je odšel v Buckinghamsko palačo počastiti kralju o pariškem sestanku in razgovorih z Windsorskim vojvodo.

BERLIN, 29. nov. Berlinsko časopisje

je zadovoljno s Chamberlainovo izjavo, da ne bo Anglija poslala Franciji vojaštva na pomoč. Na drugi strani pa ponovno strahovito napada Anglijo zaradi njene palestinske politike. »Deutsche Allgemeine Zeitung« piše, da je ravnanje Angležev v Palestini pravi udarec civilizaciji in človečanstvu.

Nobene nove revizije

ODLOČEN ČLANEK GRAŠKE »TAGESPOSTE«. Z REVIZIJO BI DOBILI NEKAJ SVOJIH SOROJAKOV, A MNOŽICO PRIPADNIKOV TUJEGA NARODA, KI BI BILA NEZADOVOLJNA.

GRADEC, 29. novembra. Graška »Tagespost« je objavila članek »Mir v jugovzhodni Evropi«, v katerem pravi med drugim: »Nekateri Madžari hočejo znova razmajati komaj določene nove meje. Mi Nemci pa nikakor nečemo, da bi se pojavilo v srednji Evropi še kakšno nevarno vprašanje. To je tudi razlog, zakaj pozdravljamo, da stoji naši sonarodnjaki v jugoslovanski volilni borbi na strani vlade. Sami po sebi nam niso Srbi nič bližji od Hrvatov in osebe v jugoslovanski notranji politiki vzbujajo naš interes in zanimanje le kot sosedi, ne da bi se vezali na te ali one. Delo, sodelovanje in zaupanje, to so zvezde vodnice za bodočo srednjo Evropo, ne pa še nadaljnja revizija mej. Narodi srednje Evrope so tako naseljeni, da se ne more potegniti nobena meja, ki bi vse popolnoma zado-

voljila. Največ, kar bi se moglo doseči, bi bilo to, da bi dobili z nekaj svojimi sorojaki veliko število pripadnikov druge narodnosti, ki bi bili potem nezadovoljni. To morajo razumeti vsi in morajo tudi madžarski revizionisti. Mi ne moremo želeli novih neredov v srednji Evropi, ampak samo take rešitve, ki dajejo narodom njihove življenjske pravice in vsem narodom skupaj možnost stvarnega sodelovanja in popolnega zaupanja.

Chamberlain pride v Rim sredi januarja

RIM, 29. novembra. Agencija Stefani poroča, da je Mussolini sporazumen z obiskom angleškega ministrskega predsednika Chamberlaina v Rimu. Ministrski predsednik Chamberlain in zunanji

Maribor, 28. novembra.

Istočasno s pogodbo o dokončni določitvi meje, je bila podpisana v Berlinu tudi posebna pogodba o položaju nemške narodne manjšine na Češko-Slovaškem in češke v Nemčiji. Po tej pogodbi je bilo določeno, da bo postopanje z narodnimi manjšinami na obeh straneh enako in bodo pravice, ki jih bo deležna ena, dobila tudi druga. Da se bodo vsa s tem nastajajoča vprašanja brez nepotrebnih trenj uravnavala, je bila ustanovljena posebna stalna mešana komisija, ki bo reševala sprti vsa zadevna vprašanja.

Ta ureditev skrbi za narodne manjšine je ne samo v povojni Evropi, ampak tudi v vsej zgodovini nekaj popolnoma novega in jo moramo le iskreno pozdraviti, kajti mogla bi postati naravnost vzor tudi za vse druge manjšinske zaščite. Na njeni podlagi bi se mogla odstraniti mao ga trefja, ki obstajajo zaradi narodnih manjšin med posameznimi sosednimi državami, zastrupljajo medsebojne odnose in vplivajo globoko na čustvena razpoloženja.

Posebno mora zanimati ta ureditev nas Slovence, saj imamo svoje narodne manjšine kar v vseh treh sosednih državah, in to sorazmerno našemu številu mnogo večje, kakor večina drugih narodov. Te dni smo na tem mestu govorili o usodi naše slovenske narodne manjšine na Koroškem, torej v isti Nemčiji, ki je sklenila sedaj tako pogodbo s svojo drugo sosedo, Češko-Slovaško. Ugotovili smo, da so bile ukinitve kljub prejšnjim drugačnim obljubam celo dosedanje utrakvistične ljudske šole in da se odslej v njih niti latinca ne bo več poučevala, opozorili pa obenem tudi na dejstvo, da je deležna nemška narodna manjšina v kraljevini Jugoslaviji nasprotno vseh pravic tudi na šolskem področju. Že tedaj smo naglašali, da je treba to nesorazmerje med usodo slovenske narodne manjšine v Nemčiji in nemške v Jugoslaviji odpraviti in doseči enakost. Sedaj nam je Nemčija sama s svojo pogodbo s Češko-Slovaško pokazala pot, na katero nam je treba stopiti, da se to doseže!

Naša dolžnost, to se pravi dolžnost naših legitimnih narodnih predstavnikov je, da se takoj lotijo dela in izposlušajo, da se stavi z naše strani v Berlinu predlog za sklenitev nemško-jugoslovanske manjšinske pogodbe z enako stalno manjšinsko komisijo, ki naj izenači pravice slovenske narodne manjšine v Nemčiji s pravicami nemške narodne manjšine v Jugoslaviji. Mi v Jugoslaviji in rojaki v Nemčiji bomo iskreno veselili, ako dobi slovensko koroško ljudstvo tak izenačen položaj. Ako pa bo Nemčija pripravljena dati koroškim Slovincem še večje manjšinske pravice, bomo tudi mi v Jugoslaviji brez oklevanja pripravljena, nuditi enake svojim nemškim sodržavljanom.

Ker pa je naša slovenska narodna manjšina v Nemčiji tista, ki potrebuje izenačenje svojih manjšinskih pravic s pravicami nemške narodne manjšine v Jugoslaviji, in ne narobe, je samo po sebi razumljivo, da mora priti iniciativa z naše strani, kajti z nemške sploh ni potrebna. V uspeh te iniciative trdno verujemo že iz navedenega vzroka, kakor tudi zaradi dejstva, da nacionalno-socialistična Nemčija, ako sledi dosledno svoji ideologiji, sploh nima nobenega vzroka, nadaljevati na Koroškem raznarodovalno politiko nekdanje Avstrije, katero je sama porušila in vključila v tretji rajh, da jo prerodi v duhu enotnosti nemškega naroda.

Narodnostno načelo, tako iniciativa ne samo dovoljuje, ampak tudi naravnost narekuje. Po tem načelu narodnostne skupnosti državne meje ne morejo razbiti in je tudi ne smejo ovirati. Vsak narod ima po njem popolno pravico skrbeti za vse svoje dele, pa če žive tudi onstran meje, ki določa njegovo državo. To načelo naglašajo skoraj v vsaki številki tudi glasilo naše slovenske narodne manjšine v Nemčiji, »Koroški Slovenec«, in nemška cenzura mu tega ne prepoveduje, kar pomeni, da ga odobrava in je v skladu z ideologijo Hitlerjeve države.

Ako dosežemo tako medsebojno ureditev zaščite narodnih manjšin z Nemčijo, bo s tem dana podlaga tudi za enako ureditev položaja naših manjšin z drugimi sosednimi državami. S tem bo potem diplomatsko prijateljstvo postavljeno še

Odklonjena vojna nevarnost

INTERVENCIJA NEMCIJE IN ITALIJE V BUDIMPEŠTI IN VARŠAVI JE PREČILA VOJNO, KI BI SE BILA

LONODN, 29. novembra. Angleški listi razpravljajo o položaju v srednji Evropi in naglašajo, da je stal ta del Evrope še pretekli teden pred novo vojno nevarnostjo, ki pa je sedaj srečno premagana. Madžari in Poljaki so stali s svojimi četami na mejah Karpatske Ukrajine in nedelja, 27. t. m., je bila določena že za napad. Ako bi se bil ta napad izvršil, bi pa bili prihiteli ČSR na pomoč Nemci in Ro-

muni in nastala bi vojna, ki bi jo bilo težko lokalizirati. Nemčija in na njen pritisk Italija sta to preprečili z energično intervencijo v Budimpešti in Varšavi. — Madžarske in poljske čete so bile odpravljane z mej Karpatske Ukrajine. To je povzročilo zagrenjenost tako na Madžarskem kakor na Poljskem in bo imelo še zanimive posledice, toda mir je rešen in rešena je tudi Karpatska Ukrajina.

Ozadje poljsko-ruske zveze

V VARŠAVI SO SILNO RAZOČARANI NAD NEMCIJO. — RUSIJA SI HOČE RAZEN TEGA ZAGOTOVITI TUDI PROSTE ROKE NASPROTI JAPONSKI.

VARŠAVA, 29. novembra. Zbližanje med Poljsko in sovjetsko Rusijo je, kakor se tudi tu splošno sodi, reakcija Poljske na stališče Nemčije, ki ga je razvzela v vprašanju Karpatske Ukrajine. Nemška grožnja, da bo s svojimi četami branila Karpatsko Ukrajino, ako bi jo Madžari in Poljaki skušali zasesti, kakor je bilo nameravano, je Poljsko silno razočarala. Obenem jo je še bolj utrdila v prepričanju, da ima Nemčija s Karpatsko Ukrajino posebne namene, ki so naperjeni direktno proti Poljski in sovjetski Rusiji. Od tu naj bi se vodile priprave za ustanovitev Velike Ukrajine. Ta nevarnost, ki

je za obe državi enako velika, je zbližala sedaj Poljsko in sovjetsko Rusijo. Poljska je s tem zbližanjem tudi dokončno opustila misel na pristop k protiboljševiškem bloku. To zbližanje je zato izrazito zavarovanje proti Nemčiji. Za sovjetsko Rusijo pa pomeni tudi bolj proste roke nasproti Japonski.

MOSKVA, 29. novembra. »Izvestia« hvalijo sporazum med Rusijo in Poljsko ter pravijo, da lahko samo tisti, ki hočejo svetovni nemir in vojno, napadajo Poljsko. Sedaj bosta Poljska in Rusija branili skupno Ukrajino.

Japonci o spopadu z Rusi

VOJNI MINISTER IN DRŽAVNI TAJNIK NAPOVEDUJETA NEIZOGIBEN SPOPAD MED JAPONSKO IN SOVJETSKO RUSIJO.

TOKIO, 29. novembra. Japonski vojni minister je podal na zborovanju zastopnikov oboroževalne industrije izjavo, ki je vzbudila največjo pozornost. Minister je odločno zahteval povečanje produkcije. Doselej v akciji proti Kitajski ni primanjkovalo orožja in streljiva, toda treba je računati s tem, da bo morala Japonska v kratkem voditi boje na dveh frontah, proti Kitajski in proti sovjetski Ru-

siji. Državni tajnik vojnega ministrstva je pa bil še bolj odkrit. Dejal je, da s padcem Hankova in Kantona vojne s Kitajci še ni konec. Maršal Čangkajšek je še vedno močan. Razen tega se je treba zavedati, da se pripravlja sovjetska Rusija na neizogiben spopad z Japonsko. Rusija se na ta spopad mrzlično pripravlja, zato tudi Japonci ne ostane nič drugega, kakor da se tudi ona pripravi.

Odgoditev trojnega pakta

NA ZELJO ITALIJE JE PODPIS VOJAŠKE ZVEZE MED NEMCIJO, ITALIJO IN JAPONSKO ZARADI POGAJANJ Z ANGLIJO ODGODEN. —

LONDON, 29. novembra. »News Chronicle« poroča, da je bil na željo Italije odgoden podpis desetletnega vzajemnega pakta o vojaški pomoči med Nemčijo, Italijo in Japonsko. Pogajanja o tem so trajala že več mesecev. Glavne točke tega pakta naj bi bile: 1. Politično-diplomatska in gospodarska vzajemna obveznost za podporo v primeru vojne nevarnosti za eno izmed treh velesil. 2. Obveznost po-

svetovanja v primeru oboroženega napada s strani drugih držav na eno izmed podpisnic pakta. 3. Obveznost, da se v primeru vojne ne bo sklepalo ločeno premirje ali zaključil separaten mir. Odgoditev podpisa tega pakta je zahteval italijanski zunanji minister grof Ciano zaradi pogajanj Italije z Anglijo, ki še niso končana.

Ribbentropov obisk v Parizu odgoden

PARIZ, 29. nov. Zaradi notranjega položaja v Franciji je bil obisk nemškega zunanjega ministra Ribbentropa, ki bi bil moral prispeti že sinoči k podpisu nemško-francoskega sporazuma, odgoden na poznejši čas. Mogoče pa je tudi, da von Ribbentrop sploh ne bo prišel v Pariz in da bo izjava podpisana po diplomatski poti.

VOJAŠKA KONFERENCA V ATENAH.

ATENE, 29. novembra. Šefi generalnih štabov Jugoslavije, Grčije, Romunije in Turčije so se včeraj sestali na vsakoletno konferenco. Izdan je komunike, ki pravi, da skrbijo omenjene države za mir v južno vzhodni Evropi.

KANYA ZARADI BOLEZNI ODPSTOPIL.

BUDIMPEŠTA, 29. novembra. Zunanji minister Kanya je zaradi boleznih odstopil. Njegove posle je prevzel predsednik vlade Imredy, ki mu je poslal tudi pismo, v katerem se mu v imenu Madžarske zahvaljuje za vse, kar je storil kot zunanji minister.

na drugo podlago. Kakor vsako prijateljstvo na svetu, terja tudi prijateljstvo med državami in narodi vidne dokaze vzajemnosti in s tem koncesije in kompromise. Prijateljstvo, v katerem samo ena stran sprejema, a druga le daje, ne more biti trdno in dolgotrajno.

EDEN GRE V AMERIKO.

NEWYORK, 29. novembra. Sir Anthony Eden bo 8. decembra odpotoval na 14-dnevno turnejo po Združenih državah. 20. decembra bo govoril o demokraciji v modernem svetu.

FRANCOSKI PRORACUNSKI NAČRT.

PARIZ, 29. novembra. Glavni državni proračun Francije za prihodnje proračunsko leto določa 236 milijard frankov izdatkov, dohodkov pa samo 185 milijard. Primanjkljaj bi znašal tako 51 milijard frankov.

POSLANIKI PRI ROOSEVELTU.

WASHINGTON, 29. nov. Roosevelt se je sestel z ameriškima veleposlanikoma v Berlinu in Rimu. Razpravljali so o židovskem vprašanju.

»KONDOR« LETI V TOKIO.

BERLIN, 29. novembra. Nemško letalo »Kondor«, ki je odletelo včeraj ob 16. uri s Tempelhofa na polet v Tokio, leti po zadnjih vesteh že proti Indiji. Stroj je preletel do davi 4200 km z brzino 300 km na uro. Letalo leti večinoma v višini 4000 m. Isto letalo je lani enako uspešno preletelo razdaljo Berlin-Newyork in nazaj.

LETALSKA NESREČA V IRAKU.

BAGDAD, 29. nov. Pri katastrofi angleškega poštne letala (o kateri je »Večernik« poročal že včeraj) so bili 4 mrtvi. Letalo »Carpania« je zašlo v peščen vihar in moralo zasilno pristati v bližini Bagdada

ATATURKOV TESTAMENT.

ANKARA, 29. novembra. Kakor poroča Anatolska agencija, so včeraj odprli Ataturkovo oporoko. Vse svoje premoženje je zapustil turški narodni stranki. Vendar pa mora stranka izplačevati njegovi sestri Mabuleh in še nekemu sorodniku vsako leto določeno vsoto denarja. Veliko vsoto denarja je zapustil fondu »Izmet İnönü, ki se bavi z raziskovanjem turške zgodovine.

Volivno gibanje

Shodi in govori ministrov

LJUBLJANA, 28. novembra AA. Danes ob 10. je bilo v Novem mestu veliko manifestacijsko zborovanje JRZ, katerega se je udeležil notranji minister dr. Korošec. Notranjega ministra je najprej pozdravil novomeški župan in mu sporočil, da ga je občina izvolila za častnega občana. Prisotni so vzklikali »Živel naš vodja!« in godba je zaigrala državno himno. Nato je govoril dr. Korošec v dvorani Prosvetnega doma, ter v enournem govoru razložil notranjo in zunanjo politiko vlade dr. Stojadinovića. Za njim je govoril senator dr. Kulovec. Nato se je dr. Korošec odpeljal v Črnomeli, kjer je imel zborovanje v dvorani nove šole.

RUMA, 28. novembra AA. Prosvetni minister se je udeležil posvetitve temeljnega kamna nove šole v Grabovcih. Ob tej priliki je imel tudi govor. Senator dr. Grassl je poudarjal potrebo o skupnem nastopu vseh Nemcev pri volitvah.

ALEKSINAC, 28. novembra. AA. Minister Dragiša Cvetković je imel celo vrsto konferenc in zborovanj. Poudarjal je pomen nove uredbe o invalidih, zatem pa je govoril o programu in delu sedanjice vlade.

BANJA LUKA, 28. nov. AA. Minister dr. Bogoljub Kujundžić je imel govor, v katerem je razložil politični položaj v državi. Govoril je tudi o bojih Krajine za svobodo. Nato je obiskal še več krajev v okolici, kjer je povsod na kratko opisal politično situacijo. Povsod je bil lepo sprejet. V Odžakih je govoril tudi o gospodarskem programu vlade. Poudarjal je velik pomen političnega sodelovanja med Srbi in muslimani v Bosni in Hercegovini.

»Pogodba, ki jo je sklenila vlada Petra Živkovića z družbo »La Dalmatienne« je škodljiva in sramotna za državo«, je izjavil minister dr. Niko Novaković na shodu v Kistanju. Dejal je, da bo vlada to vprašanje rešila in zaščitila državne interese.

Slovenska združena opozicija v celjskem okraju ima danes shoda v Ljubojuhu in Migojnici, jutri v Gotovljah in Medlogu, v petek v Št. Lovrencu nad Prožnom, v nedeljo v Št. Juriju ob i. ž., v Ljubecni, v Vojniku, Frankolovem, Novi cerkvi in v Dobrni.

Jesenice. V soboto je imel volivni sestanek Ljotičev »Zbor«. Govoril je dr. Triler iz Radovljice. Napovedani sestanek Slov. združene opozicije se ni mogel vršiti. Razen kandidata dr. Stanovnika in nam. Paka in somišljenikov se ga je udeležil tudi predsednik jeseniške JRZ. Pa ni bilo nobenih govorov. — Dr. Stanovnik, dr. Štempihar, dr. Joža Vilfan in župan Perko se raznih volivnih sestankov samo udeležujejo, ne drže pa govore.

Radovljica. Slovenska združena opozicija na listi dr. Mačka priredi v prihodnjih dneh še naslednja zborovanja: 1. dec. na Jesenicah (Del. dom), 2. v Ribnem in v Gorjah (Emavs), v soboto v Kamni gorici (Jelovca) in v Kropi pri Jarmu. V ned. dop. v Ratečah, pop. v Gozdu, ob 6. na Blejski Dobravi in zvečer pri Sv. Križu nad Jesenicami. V pon. na Brezjah in v Lescah pri Logatcu, v torek pa v Lešah in na Bledu (gost. Lovač).

Za prihod ministra soc. politike in nar. zdravja na Jesenice, je KID izobesila za- stave na vseh svojih poslopijih.

Shod JRZ na Jesenicah je bil v nedeljo popoldan. Minister dr. Dragiša Cvetković je imel druge opravke in je poslal svojega zastopnika.

BORZA. Curih, 29. nov. Beograd 10. Pariz 11.47, London 20.98, New York 44. Berlin 176.62, Praga 15.05, Budimpešta 87.50, Milano 23.17.

Vreme: Megleno, padavine, topleje. Zborovanje dr. Kukovca je bilo včeraj zvečer v Gambrinovi dvorani.

Francija kot imperij

Francija preživlja v teh dneh nekako prerojenje kolonialne misli. V zadnjem času so odkrili v Franciji več spomenikov kolonialnim junakom, in ob takih prilikah so nekateri politiki imeli govore, v katerih so poudarjali pomen kolonij za Francijo. George Mandel je nedavno dejal: Francija predstavlja imperij, ki ima 110 milijonov ljudi, zdi se pa, da se Francija ne zaveda popolnoma tega dejstva.

Besede »imperij« zadnja leta niti Francozi sami niso mnogokrat izgovarjali. V Parizu poznajo samo britanski »Empire«, in za časa abesinske vojne so gledali, kako raste »Imperium Romanum«. Zadnje čase pa je politični razvoj pomaknil vprašanje kolonij v ospredje, in Francozi zdaj prav za prav šele odkrivajo, da je Francija tako danes, kakor je bila preje, druga največja kolonialna država na svetu. Hkrati pa se je začelo pojavljati naziranje, ki pravi, da veličina kolonialne sile Francije po svojem obsegu ne zadostuje, temveč da prav ta velikost prinaša dolžnost notranje izgraditve tega imperija, razvoja vseh tvornih sil in obrambe proti vsakršnemu napadu od zunaj.

Francoske kolonije obsegajo z madatnimi ozemli skoraj 11 milijonov kvadratnih kilometrov in ležijo v Afriki, Aziji in Ameriki. Imajo tudi svoje oporiščne točke na otokih v Južnih morjih in blizu Avstralije. Nezainteresirani opazovalci so vedno stavljali francosko gospodarstvo in upravo v kolonijah za vzor vsem ostalim državam. Francozi se obnašajo proti domorodcem vzorno in si z veliko potrpežljivostjo in trudom prizadevajo z vzgojo primitivcev, v čemer tudi uspevajo. Ta postopek zasleduje smoter, da bi iz njih napravili nekoč dobre francoske državljane. Angleži pa sledijo nasprotnim tendencam in če pomislimo na neštivilne upore in vstaje, ki so v zadnjih desetletjih nastale na ozemlju, ki ga obvladuje Anglija, ter da so bili ti upori vedno v krvi zadušeni, spoznamo, da francoska kolonialna uprava skoro nikoli ni imela takih težkoč z domorodci.

Da so Francozi začeli z intenzivno kolonialno propagando, pojasnjujejo večji del z dejstvom, da se francoska zunanja politika pripravlja prav ta čas k novi orientaciji. Francija se hoče obrniti od Evrope k Afriki in ostalim delom njevega svetovnega gospodstva. Takoj po moniakovskem sporazumu se je pojavil pri mnogih politikih in političnih pisateljih Francije nazor, da mora Francija obrniti svoj pogled od Rena in spleti od srednje in vzhodne Evrope. Francija je sredozemska velesila in obale severne Afrike so zanjo važnejše kakor podonavski bazen. Zato naj Francija ne sklepa nikakršnih pogodb s katero koli evropsko državo; nasprotno: napravi naj potisk, poravnati neurejene zadeve z vsemi evropskimi narodi, da bi si na ta način zagotovila varno zaledje in se vsa nemoteno predala graditvi imperija.

Ti nazori so sprva prihajali do izraza z neko previdnostjo, začeli pa so si od dne do dne pridobivati več tal, čeprav nasprotniki te orientacije po pravici opozarjajo, da je le tisti sposoben ohraniti prekomorski imperij, ki je resnično močan v Evropi. V Franciji se je naglo začela uveljavljati težnja, zagotoviti si v Evropi mir, da bi se država v miru lahko posvetila svojim kolonialnim nalogam. Gotovo je, da bo v najkrajšem času rešeno kolonialno vprašanje, tako da bo Francija prisiljena, zavzeti zelo jasno in točno stališče. Vprašanje je, ali bodo prodrli ljudje, ki so pripravljani žrtvovati mandatna ozemlja, v katera je francosko gospodarstvo vložilo v zadnjih 20 letih težke milijarde, ali tisti, ki štejejo tudi Kamerun in Togo k imperiju, katerega pa se po splošnem mnenju ne sme nihče niti dotakniti.

Zunanji videz je tak, kakor da bi bila Francija odločena, da pod nobenimi okolišninami ne da niti pediti mandatnih ozemelj. Od dnevnika »Temps« pa do najbolj levčarskih listov, se vsi skladajo v tem, da se ničesar ne sme odstopiti.

n. **Rekonstrukcija šibeniškega gledališča.** Drugo leto praznuje gledališče v Šibeniku 70-letnico obstoja. Ob tej priliki bo gledališče prenovljeno. Stroški rekonstrukcije bodo znašali milijon dinarjev.

Novice

Maistrov vrh na Pohorju

ZA SKROMNO PRIZNANJE IN ODDOLŽITEV JUNASKEMU GENERALU RUDOLFU MAISTRU.

Pod tem naslovom je priobčil »Večernik« pred dvema letoma na prvi strani članek, v katerem sem predlagal, da se najvišji vrh Pohorja, Črni vrh (1543 m), preimenuje v Maistrov vrh. Ideja je naletela na vsestransko odobravanje, vendar nisem pričakoval, da je tudi tu, kakor v politiki, tako dolga pot od zamisli do izpolnitve. Sedaj, ko proslavljamo dvajsetletnico narodnega osvobodjenja, bi bila sveta dolžnost, da se tudi velikemu generalu primerno oddolžimo. Časi so siromašni in z idejami o spomeniku bo težko. Toda priroda sama je zgradila temu hrabremu pesniku lep in njegove osebnosti dostojen spomenik. Iz granita je, kot je bil graniten njegov značaj. Velik je, kakor je tudi njegov pomen velik. In naš je, kakor je to hotel on.

Maister je zaslužil, da nosi najvišji vrh tega spomenika njegovo ime. Prav te dni je g. Mussolini odobril načrte za monumentalni mavzolej, posvečen »osvoboditelju« Reke. Koliko večji je pomen našega Maistra! Po vsej državi se uči mladina poznavanja svoje zemlje. Vsakdo, ki bo pogledal na zemljevid, bo videl na sredi Pohorja napisano Maistrov vrh. Učitelj ali pa profesor bo tudi tam daleč

na jugu omenil, da se vrh imenuje po velikem generalu in osvoboditelju Maribora. A morda bo kak profesor ali pa učitelj, ki ve, kaj vse to pomeni za razvoj malega naroda, dodal še kaj več.

Kadar koli smo bili še kot dijaki pri Maistru, nas je bodril in hrabil. Gledali smo ga in občudovali njegovo vero. Poznali je vse naše rane in vendar ni obupal. Ko sem bil zadnjič pri njem — prosil sem ga za pokroviteljstvo nad neko prireditvijo —, sem prvič doživel, kar sem prej samo slutil: kako krvavo potrebujemo Slovenci takih ljudi. Naj bo ta predlog, ki ga tu ponovno sprožim, hvaležen izraz mlade generacije, brez ozira na nazore, priznanje mlade Jugoslavije onim, ki so jo ustvarjali. Bodimo vsaj napram velikim ljudem veliki.

Obracam se predvsem na zveste Maistrove borce, katerim mlada generacija nikoli ne bo mogla biti dovolj hvaležna, da oni to misel izvedejo. Opozore se naj s primerno okrožnico tudi razna društva, posebno Slov. planinsko društvo, šole in posamezniki znanstveniki-geografi. Ob dvajsetletnici slovenskega Maribora bo to najlepše in trajno priznanje njegovemu osvoboditelju. Danilo Viher.

Promet v Zg. Savinjski dolini ogrožen

Ogromne množine hlodov, nametanih v Savinjo, so pri zadnji povodnji zopet porušile nekaj mostov in na več mestih izpodjedle cestne nasipe med Solčavo in Ljubnim. Cestni promet je zopet prekinjen in avtobus iz Celja vozi le do Ljubnega. Ker se ta nadloga vselej pri višjem stanju Savinje v gornjem toku ponavlja, je skrajni čas, da se z energičnimi oblastvenimi ukrepi odstrani stalna nevarnost za cestni promet skozi Gornjo Savinjsko in v Logarsko dolino. Zato je potrebno, da se čimprej uredi vprašanje plavljenja

lesa v gornjem toku Savinje, da se tozadevno s primernimi ukrepi in pod nadzorom določi gotov red ter onemogoči poljubno plavljenje. Banska uprava si bo na ta način prihranila velike izdatke, ki jih povzročajo stalna popravila na tej cesti. Pa tudi lastniki lesa bodo obvarovani škode, ki jim nastaja s tem, da voda odnaša les. Končno zahtevajo važni tujskoprometni interesi Gornje Savinjske in Logarske doline, da se v bodoče zagotovi reden cestni promet v tem predelu.

Iz ptujskih knjižnic

Knjižnice so gotovo najvažnejše kulturne ustanove v Ptujju in če bi bile izpolnjene vsaj s slovenskimi knjigami, bi v polnem obsegu služile svojemu namenu, kajti v tistem Ptujju se zares mnogo čita, kar tudi dokazuje, da Ptuj končno ni tako mrtvilo, kot ga mnogi obsojajo s površnimi očmi. Da se v njem mnogo čita zlasti izpričujejo pritožbe iz vrst ptujskih bravcev, da nekatere ptujске knjižnice zelo neredno kupujejo novejšo slovenske knjige in da jih je v primeru z novimi nemškimi in srbsko-hrvatskimi knjigami zdaleka premalo, saj so vendar to slovenske knjižnice. Vrh tega pa nemški in srbskohrvatski oddelki niso niti dobri. Natrpani so s ceninimi »Goldman novimi« izdajami detektivskih in drugih takih romanov. V srbskohrvatskimi pa so slabi prevodi iz raznih senzacionalnih francoskih, nemških in angleških knjig, katerih umetniška vrednost pa tudi v originalu ni visoka.

Za izgradnjo narodne zavesti, kar je posebno važno za Ptuj s prostranim obmejnim zaledjem, je za urejenimi gospodarskimi razmerami najvažnejša dobra slovenska knjiga. Zato naj bo sveta dolžnost društev, ki vodijo te knjižnice, da si oskrbe sleherno novo slovensko knjigo.

Mladi begunci iz Slavonije

Včeraj je policija v Melju prejela dva dečka, ki sta se sumljivo potikala po tamkajšnjih ulicah. Stražnik je dečka peljal na stražnico, kjer sta mlada neugnanca izjavila, da sta že pred dnevi pobegnila od svojih roditeljev v Somboru. Zanimivo je, da sta se dečka kar brezplačno pripeljala iz Sombora v Maribor. Pravi, da sta pobegnila zato, ker so ju doma preveč tepli. Sta to 12-letni Dušan Nikolič in prav toliko stari Stjepan Marošek. Prvi hodi v osnovno, drugi pa v meščansko šolo. Oba begunca so oddali v mestni mladinski dom in o tem obvestili njune starše. Danes jutraj pa je stražnik na Glavnem trgu prijel dva druga sumljiva mladeniča, stara okoli 15 let. Na policiji sta pripovedovala, da sta iz Osijeka, kjer sta bila pekova vajuca. Mla-

p Nesreča iz ptujске okolice. Majcen Neža, 66-letna užitarica, iz Podvine pri Ptujju je padla s podstrešja in si zlomila nogo. Vedernjak Franc 34-letni dmnar iz Pacinija, je našel na cesti samokres, ki se mu je pri obračanju sprožil in ga zadel v levo roko. Fras Franc, 25-letni pos. iz Sv. Bolfenka v Slov. gor., je šel ponoči pogledat iz svoje hiše, kdo vpije »Auf biks«. Znenada ga je ustrelil neznan možki s puško v desno roko. Baj je bil strel namenjen njegovemu bratu.

n. **Grafična šola v Zagrebu.** Te dni je bila v Zagrebu po zaslugi tamkajšnjih grafičarjev otvorjena grafična šola. Otvoritvi je prisostvoval tudi minister dr. Kabilin.

n. **Smederevsko trdnjavo,** ki je igrala v naši zgodovini tako važno vlogo, bodo obnovili. V ta namen je vlada odobrila milijon dinarjev.

n. **Beograjski intelektualci gradijo svoje naselje.** V Beogradu so se združili intelektualci — seveda premožnejši — z namenom, da zgradijo v Zlatiboru naselje vil. Stavbišča so že kupili, imajo že tudi načrte. Najcenejša vila bo stala 18.000 dinarjev.

n. **Spremembo in izpopolnitev zakona o srednjih šolah** zahtevajo profesorji zagrebške sekcije Profesorskega društva, ki so zborovali včeraj dopoldne v Zagrebu. V resoluciji zahtevajo poboljšanje težekega položaja srednje-šolskih profesorjev, stalnost v službi, večje dotacije za šolske knjižnice in zbirke učil ter povišanje honorarjev poročenih profesorice.

n. **Višja gostinska šola v Beogradu.** Združenje hotelirjev, restavratejev, gostilničarjev in kavarnarjev v Beogradu je blagoslovilo moderni dom, ki je krona vsega dosedanjega organizacijskega dela. Ob tej priliki so otvorili tudi višjo gostinsko šolo, ki je prva tovrstna šola v naši državi. Hotelirska šola bo skrnela za lep razvoj gostinstva v korist podjetnikov in gostov.

n. **52 krat bofer.** V slavonski vasi Brdo živi kmet Marko Lujč, ki menda samo botruje. Pred kratkim je bil že 52-ič bofer. Vsakemu svojemu varovancu podari Lujč zlatnik in pitano svinjo.

n. **120-letna starka umrla.** V Gračanici je umrla 120-letna starka Hata Šabović, ki je zadnje čase govorila, da je Bog na njo pozabil, ker jo je pustil tako dolgo živeti. Starka je nekaj let pred smrtjo dobila nove zobe.

n. **Naš najvišji vojak** je vsekakor Etthem Kadšić iz okolice Tratinika, ki je visok 2.10 m. Zanimivo je, da je Kadšić zaprosil za dvojni kadrovski rok.

n. **Cerkev zatočišče čebel.** Na Kosovem polju je cerkev, ki so jo postavili sredi XI. stoletja. Ta cerkev ima slavno preteklost. Sedaj stoji osamljena, le čebele so se naselile v njej in dajejo vsej okolici dovolj medu.

n. **30 litrov krvi žrtvoval v treh letih.** Svojevrstni rekord izredne človekoljubnosti ima gotovo 25-letni Jakob Lovrenc iz varaždinske okolice. Mladenič je v treh letih že devetkrat daroval svojo kri za zdravje svojih bližnjih. V treh letih je Lovrenc žrtvoval 30 litrov krvi.

n. **Tragedija sarajevskega slikarja.** Sarajevski slikar Dušan Rendić doživlja vse tegobe domačega umetnika. Ko je te dni prodajal svoje slike, so mu mestni trošarinski organi zaplenili vsa dela, ker ni imel s čim plačati predpisane trošarine. Za mučni dogodek so zvedeli tudi novinarji, ki so se pa zaman prizadevali, da bi slikarju vrnili slike. Toda ni še bilo dovolj. Prišel je stražnik, ki je slikarja Rendića aretiral pod sumom potepuštva. Šele na ponovno posredovanje sarajevskih novinarjev, je policija slikarja izpustila.

»No, zdaj me pa napadate že kar dva!«

deniča sta pobegnila od mojstra in peš prišla v Maribor.

o **Oddolžitev Ljubljane žrtvam svetovne vojne.** Mestna uprava je pričela na pokopališču pri Sv. Križu izkopavati zemске ostanke vojnih žrtev, da jih položijo v kostnico pod veličastnim spomenikom. Na tem pokopališču je pokopanih 4810, na evangelijskem pa 519 vojnih žrtev. Med njimi jih je iz Jugoslavije 1840, 335 iz CSR, 595 iz Poljske, 335 iz Rusije, 577 iz Avstrije, 5744 iz Madžarske, 344 iz Romunije, ostalo iz drugih držav in neznanih.

o **Hlapec ustrelil svojo gospodinjjo.** V Savljah pri Ježici je 25-letni hlapec Leopold Klavžar ustrelil svojo 17-letno bivšo gospodinjjo Marijo Jeralovo, ki je bila takoj mrtva. Mladenka je nekaj časa vračala ljubezen pridnemu domačemu hlapcu, toda na pritisk tete in strica, je fanta zavrnila.

o **Po povodnji ob bregovih Dolinščice.** Sedaj ko je Dolinščica upadla, se šele vidi, koliko škode je napravila poplava. Vsa Dolina nad Trzičem je opustošena. Škode je okoli 200.000 din.

o **Sava izroča žrtve.** Sava je v Zagorju naplavila truplo neznanega moškega, starega okoli 35 let. Pri pokojniku so našli nožiček s sliko Bleda in denarnico z 20 dinarji drobiža. Identiteta še ni ugotovljena.

o **Zaradi žaljive šale je ubil posestnik L. Trašnjak očeta sedmernih otrok Antona Buzetija iz Bakovcev v mursko-soboškem okraju.** Trašnjak se izgovarja, da sosedja ni imel namena ubiti, obdukcija pa je ugotovila, da so udarci s kolom smrtonosni.

c **Umrla sta v celjski bolnišnici Korazija Ivan, star 52 let, delavec v Zg. Hudinji, 24-letni kmet Vidmar Jožef iz Vojnika.**

c **Obrtniki se zberejo 1. dec. dopoldne ob 9.30 v Obrtnem domu v Celju k proslavi.** Na sporedu je slavnostni govor in himna, ki jo zapoje »Oljka«.

c **V bolnišnico je bil prepeljan 3-letni posestnikov otrok Špec Vinko, ki se je poparil z vrelim lugom po glavi in raminih.**

Maribor

Navodila za volitve

Za volitve v Narodno skupščino, ki bodo v nedeljo, dne 11. decembra, je Državni odbor določil za mestno občino Maribor 15 volišč, ki so razporejena takole:

1. volišče: Volivci I. okraja z začetnimi črkami rodbinskega imena A do J v telovadnici dekliške meščanske šole v Miklošičevi ulici št. 1. — **2. volišče:** Volivci I. okraja z začetnimi črkami rodb. imena K do P v telovadnici državne realke v Krekovi ulici št. 1. — **3. volišče:** Volivci I. okraja z začetnimi črkami rodb. imena R do Ž v državnih realki, Jugoslovanski trg št. 1. — **4. volišče:** Volivci II. okraja z začetnimi črkami rodb. imena A do J v dekliški meščanski šoli v Cankarjevi ulici št. 5. — **5. volišče:** Volivci II. okraja z začetnimi črkami rodb. imena K do P v pomožni šoli v Razlagovi ulici št. 16. — **6. volišče:** Volivci II. okraja z začetnimi črkami rodb. imena R do Ž v trgovski akademiji na Zrinjskega trgu št. 1. — **7. volišče:** Volivci III. okraja (Melje) v otroškem vrtcu v Erjavčevi ulici št. 3. — **8. volišče:** Volivci IV. okraja z začetnimi črkami rodb. imena A do L v telovadnici IV. deške osnovne šole v Gosposvetški ulici št. 8. — **9. volišče:** Volivci IV. okraja z začetnimi črkami rodb. imena M do Ž v IV. deški osnovni šoli v Gosposvetški ulici št. 8. — **10. volišče:** Volivci V. okraja z začetnimi črkami rodb. imena A do G v IV. dekliški osnovni šoli na Magdalenskem trgu št. 2. — **11. volišče:** Volivci V. okraja z začetnimi črkami rodb. imena H do K v telovadnici III. deške osnovne šole na Ruški c. št. 13. — **12. volišče:** Volivci V. okraja z začetnimi črkami rodb. imena L do P v III. deški osn. šoli na Ruški cesti št. 13. — **13. volišče:** Volivci V. okraja z začetnimi črkami rodb. imena R do Ž v otroškem vrtcu v Valvazorjevi ulici 34. — **15. volišče:** Volivci javni uslužbenci, ki stanujejo izven mesta, v telovadnici trg. akademije v Čafovi ulici št. 9.

Glasovanje bo trajalo ves dan nepretrgoma od 7. ure zjutraj do 6. ure zvečer. Glasovati sme samo oni, ki je vpisan v stalni volivni imenik. Glasovati se more samo osebno in na oneni volišču, kjer je volivec vpisan v volivni imenik.

Glasuje se za kandidatno listo javno s tem, da glasovalec imenuje pred volivnim odborom nosilca liste in okrajnega kandidata.

Nihče ne sme stopiti na volišče z orožjem ali z orodjem, pripravnim za boj. To velja tudi za javne uslužbence, ki nosijo orožje po službenih prepisih.

Na dan 10., 11. in 12. decembra je to-

čenje ali kakršno koli dajanje alkoholnih pijač strogo prepovedano.

Opozarja se končno na stroge kazni, ki zadenejo po zakonu onega, ki bi:

1. z nasiljem ali s pretnjami odvrčal volivca od glasovanja;

2. obetal ali dal volivcu darilo ali mu pomajal službo, da ga odvrne od glasovanja ali zaveže, da glasuje za gotovo kandidatno listo;

3. dal sredstva ali pomagal, da se izvrši eno izmed dejanj pod 4. in 2.;

4. na volišču radi agitacije raznašal neresnične vesti ali razširjal slike, lepake in druga sredstva za agitacijo;

5. z vpitjem ali s pretnjami oviral volivni odbor ali volivce pri njih poslu, ali razžalil ali dejansko napadel odbor, kdor bi se pri glasovanju nedostojno vedel ali po glasovanju kljub opominu predsednika volivnega odbora ne odšel z volišča;

6. namenoma pokvaril, uničil ali odnesel kako volivno listino ali kateri koli predmet, ki služi za volitve, ali izpremenil število glasov, oddanih za poedine liste, ali eno teh dejanj le poizkusil storiti;

7. glasoval več kot enkrat — tudi če je slučajno vpisan na dveh voliščih (v isti ali v raznih občinah) — ali glasoval namesto drugega ali pod drugim imenom;

8. prišel na volišče z orožjem ali z orodjem, porabnim za boj;

9. na dan pred volitvami, na dan volitev in na dan po volitvah točil ali kakor koli dajal alkoholne pijače. — Predsednik dr. Juvan, s. r.

Meščani!

Državni praznik Zedinjenja bomo letos ob 20-letnici posebno slovesno praznovali.

Vljudno vabim meščane, da se v polnem številu udeležijo vseh prireditev, tako na predvečer, kakor tudi božjih služb dne 1. decembra. Prav posebno vabim meščane na vsenarodni manifestacijski zbor, ki se bo vršil 1. decembra dopoldne ob 11. uri na Glavnem trgu. Ta manifestacija mora biti vsenarodna prisega zvestobe in udanosti mlademu kralju ter mogočna izpoved narodne in državne ideje.

Že na predvečer okrasite svoja poslopja z državnimi zastavami, kakor bo to tudi mestna občina storila na svojih poslopih.

Lastniki trgovin naj blagovolijo okrasiti svoje izložbe državnemu prazniku primerno.

Na sam praznik 1. decembra bo mestna občina zvečer od 19. do 21. ure razsvetlila okna svojih poslopij. Prav tako prosim meščane, da ob tem času raz-

svetlijo okna svojih hiš in stanovanj. — Predsednik dr. Juvan, s. r.

Pred otvoritvijo kina „Esplanade“

Te dni bo otvorjen v novi stavbi g. Valjaka nov kino, ki bo nosil naslov »Esplanade«. Komisiji banske uprave in mestnega načelstva sta si v soboto oglelno ureditev v najzornejšem redu, odgovorno ureditev v najzornejšem redu, odgovarjajočo vsem tozadevnim predpisom.

Poleg tega smo izvedeli, da bo doseđani kino »Union« obratoval še naprej, in sicer kot podružnica novega kina. V kino »Unionu« se bodo poslej znatno znižale cene, tako da bo dobil ljudsko obležje ter omogočal poset predstav tudi šibkejšim slojem.

Kdo je skočil v Dravo?

Sinoči okoli 18.45 ure je videl sodni uradnik Stanko Golob, kako se je neznan moški pognal z dravske brvi v Dravo. Še predno je Golob mogel o dogodku obvestiti ljudi, so valovi zagrnili samomorilčevo truplo. O skoku v reko je bila obveščena policija, ki je ukrenila vse potrebno, da se ugotovi samomorilčeva identiteta. Če kdo pogreša kakega moškega, naj to javi mariborski policiji.

m Kralj kumuje sokoškemu praporu. 1. decembra bo v okviru svečane proslave tudi razvitje matičnega naraščajškega prapora. Kumoval bo naš kralj po svojem zastopniku generalu Stanojloviču.

m Slive v cvetju. Na nekem vrtu v Sp. Novi vasi pri Slov. Bistrici se je razcevalo slivno drevo, kar je pač nekaj nenavadnega za tako pozni jesenski čas.

m Vojaki planinci tudi v Slov. Bistrici. Prvi so pozdravili novo garnizijo planinske baterije v Slovenski Bistrici člani podružnice SPD. Ta je v zvezi z mestno občino priredila vrlim planincem prijeten pozdravni večer v hotelu »Beograd«. Lepe domače svečanosti so se udeležili predstavniki oblastev, društev in mesta.

m Zveza kulturnih društev v Mariboru poziva včlanjena društva iz Maribora in bližnje okolice, da se korporativno udeležijo narodne manifestacije dne 1. dec. ob 11. uri na Glavnem trgu.

m Podružnica CMD v Mariboru vabi civilmetodarje, da se v čim večjem številu udeležijo narodne manifestacije dne 1. dec. ob 11. uri na Glavnem trgu.

m Narodno strokovna zveza, podruž. v Mariboru poziva vse odbornike, da se udeležijo proslave 1. dec. pred mestnim magistratom. Zbirališče ob 10. v prostorih NSZ. Ostalo članstvo naj se priključi manifestantom. Vsi na manifestacijo za kralja, domovino in narod!

* Samo dva dni še senzacija Witaly & Oriwe v Veliki kavarni.

* Nanosovci se zberemo na praznik zedinjenja predpoldne ob 11. uri pred društvenimi prostori v Sodni ulici. — od koder odidemo s praporom na Glavni trg k proslavi 20-letnice osvoboditve Maribora. Polnoštevila udeležba je dolžnost! Odbor.

* Trgovski nameščenci! Miklavžev večer s plesom 3. dec. ob 20. uri. Narodni dom.

* Iz pravoslavne parohije. 1. dec. bo v pravoslavni vojaški kapeli v Melju ob 10. uri Blagodarenje.

* Krščanska ženska zveza v Mariboru priredi dne 7. oz. 14. maja 1939. dobrodelno tombolo.

* Trgovci! Podpisano Združenje apelira na svoje članstvo, da v svrhu čim slovesnejše proslave dvajsetletnice našega zedinjenja v četrtek, dne 1. dec. t. l. primerno okraši svoja izložbena okna. — Združenje trgovcev za mesto Maribor.

* Budilke 39.— din pri M. Ilgerjevem sinu, juvelirju, Gosposka 15. Prodaja tudi na obroke brez povišanja cen.

* Društveni izlet v Grčijo in Egipt od 24. dec. do 10. jan. Cena od din 5.401.—. Točne informacije, prospekti in prijave pri Putniku« Maribor.

* Odelek Zveze Maistrovih borcev v Cirkovcih vabi svoje člane na družabni večer, ki bo 1. decembra ob 4. uri pop. v gostilni tovariša Kureša v Školah.

* Jadranaši! Danes važna in obvezna vaja. Vsi in točno!

* Stariši, privedite svojo deco na Miklavževu igro 4. decembra ob pol 16. v Sokolski dom (Union). Predprodaja vstopnic pri Putniku.

* Starokatol. cerkv. občina javlja: V mesecu decembru bo služba božja le drugo nedeljo (11.XII.) in na Božič (25. XII.) 11. XII. kot po navadi, ob 9., XII. pa bosta tihi sv. maši ob 8. uri, ob 9. uri pa slovesna. 11. XII. bo skupno sv. obhajilo. — 26. XII., na Štefanovo, bo sv. maša ob 10. uri v Ptujju v Nar. domu.

Nočna lekarniška služba. Lekarna pri Orlu, Glavni trg 12, tel. 25-85; lekarna pri Sv. Roku, vogal Aleksandrove in Meljske ceste, tel. 25-32.

Kino

* Kino Union. Danes zadnjič »Dama iz Malake« V torek in sredo »Popolni zakon« po knjigi Van de Veldea.

* Grajski kino. Vključno srede, veliki senzacijski film Sebastopol. V četrtek V carstvu valčka.

Mariborsko gledališče

Torek, ob 20.: »Prevara«. Red A.

Sreda, ob 20.: Slavnostna akademija prosvetne zveze.

Četrtek ob 15.: »Divji lovec«. Predstava za mestne reveže. Ob 20. uri »Prevara«. Slavnostna predstava. Red D.

Kultura

Pesem s ceste

»Pesem s ceste«, kakor smo jo videli že lani in v soboto zopet v našem mariborskem gledališču, je delo Nemca Paula Schureka, ki jo je napisal, Hansa Sassmann, ki jo je predelal, slovenskih prevajalcev in komponista Josipa Jiránka, ki je za našo vprizoritev napisal glasbo. Ta igra s petjem in godbo v treh dejanjih je zajeta iz življenja bednih, ki jih je življenje ociganilo za njihove sanje, ki pa so tudi v bedi ohranili v svojih srčnih globinah toplo dobroto. Zato je v tem oziru pozitivno, etično dejanje kljub navidezni moralni lahkotnosti. Ker je igra pisana odrsko zelo spretno, ker ima nekaj prav posrečenih scen in domislekov, ker je karakterizacija nastopajočih dovolj izrazita in ker je nad vsem razlita tista čustvenost, ki razgiblje srca in ustvarja simpatije, ji je zagotovljen uspeh na vsakem odru.

Uspela je tudi lani in letos pri nas v režiji g. Petra Malca, čeprav bi bil ponekod poudarek lahko izrazitejši. Pred vsem pa moramo pohvaliti letošnjo novo inscenacijo in tudi večjo vigranost. G. Rado Nakrst dobro obvlada vso razpoložensko spreverljivost godca Miška, »ki je bil rojen za drugačno življenjsko usodo«, a ga je življenje vrglo med male

in bedne. V nekaterih scenah, kjer je treba poudariti zlasti notranja doživetja in jih podati v igri tako, da prepričajo in opravičijo dejanja, je kar mojstrski. S svojo zunanostjo, umerjeno igro, neprisliljeno komiko in neposrednostjo se pridružuje Nakrstu g. Milan Košič v vlogi drugega godca Krištofa. Pa tudi karakterizacija tretjega godca, Karla, v interpretaciji g. Franja Blaža, je prepričevalna. To je ena najboljših vlog g. Blaža. Povsem skladno z realizmom in značajem je zamišljena in izvedena igra g. Justa Košute v vlogi cunjarja Konrada, Epizodnega stražnika igra g. Ljudevita Crnobori.

Dve ženski vlogi, temeljito nasprotni po značaju in vsem bistvu, dobro, potpečljivo, skromno in nepokvarjeno Anoter zvodniško, pokvarjeno, zlobno in egoistično vdovo Kati igrata gdč. Vladoša Simičičeva in gdč. Ema Starčeva. Gdč. Simičičeva gradi svojo igro na naravni preprostosti, ne da bi segala po igralskih efektih, kar tako rade de'ajo začetnice, zato je vseskozi prepričevalna, dasi v nekaterih scenah nima še dovolj sile za večji poudarek in močnejšo prepričevalnost. Gdč. Starčeva je v takih vlogah kot je Kati že preizkušena in

lahko nudi vso svojo dozorelo moč in silo. Zato je ta njena vloga zelo dobra, ena njenih sploh najboljših.

Glasba, ki jo je napisal g. Josip Jiránek, je v popolni notranji harmoniji s čustveno sredino igre in ji zato daje tisti poudarek, ki učinek stopnjuje in nam vse skupaj približuje. Kakor lani, je tudi letos sprejelo občinstvo »Pesem s ceste« s toplo simpatijo, dasi obisk v soboto ni bil tako dober, kakor bi delo kljub ponovitvi zaslužilo. —r.

k. Dvajsetletnica Cankarjeve smrti na učiteljskišču. V času, ko prirejajo naša društva plesne akademije, Miklavževe večere in čajanke vseh vrst, so se spomnili dijaki državnega učiteljskega največjega slovenskega pisatelja Ivana Cankarja. Društvo U. M. U. N. je tiho in brez bučne reklame priredilo v nedeljo dopoldne spominsko praznovanje 20-letnice Cankarjeve smrti. Slavnostna dvorana na učiteljskišču je bila polna srednješolske mladine. Program je bil zelo dobro sestavljen in je jasno pokazal Cankarjevo bistvo. Milan Kerin je v spominskem govoru dobro pokazal pomen Cankarja za Slovence. Dušan Mevlja je prebral iz »Obiskov« Izidorja Cankarja članek o Ivanu Cankarju. Zelo sodobno je izpadel še sedaj aktualni Cankarjev govor v Trstu l. 1913. »Slovenci in Jugoslovani«, ki

ga je prečital Branko Menih. Izredno recitacijsko zmožnost kaže Milan Lorenčak, ki je z lepim glasom prebral več odlomkov iz »Kurenta«. Lepo je tudi čital Cankarjevo novelo »O vojni« Oskar Kalin. — Občinstvo je sporedu navdušeno sledilo. Program bi bil bolj pester, če bi igrali odlomek iz kake Cankarjeve drame in če bi bila kakšna zborna recitacija. Dobro bi bilo, če bi take akademije prirejale vse srednje šole skupno v večjih dvoranah. Tako bi se pritegnila k sodelovanju vsa srednješolska mladina in mariborsko širše občinstvo bi v večjem številu obiskovalo te prireditve.

k. Razstava mariborskih likovnih umetnikov. Poleg akad. slikarjev prof. Ivana Kosa, prof. Karla Jiraka, Zorana Mušiča in Kavčiča bo razstavil na letošnji predbožični razstavi, ki bo odprta na praznik 8. decembra ob 11. uri dopoldne v 3. elijunski dvorani, svoja dela tudi akad. kipar prof. Fran Ravnikar. Prof. Ravnikar že dolgo ni razstavljal, zato bodo vzbudila njegova dela gotovo zanimanje.

k. Knjige Vodnikove družbe. Vodnikova družba v Ljubljani je pričela te dni razpošiljati svoje letošnje knjige. Kolektor za leto 1939, Janka Orožna »Karađjordjeviče«, dr. Iva Šorlija povest »Večne vezi« in Lojzeta Zupanca povest »Tretji rod«. O posameznih knjigah bomo objavili še podrobnejša poročila.

Gospodarstvo**Zahteve gostinske obrti****IZ RESOLUCIJE O POLOŽAJU GOSTINSKE OBRTI — ZANIMIVI PREDLOGI ZA SANACIJO**

Te dni je bila na Sušaku konferenca zastopnikov hotelirjev, restavrativcev, kavarnarjev in gostilničarjev iz cele države. Tej konferenci so prisostvovali tudi člani prizadetih ministrstev in zastopniki tujkoprometne propagande. Po vsestranskem razmislovanju o potrebah gostinstva v zvezi z zdravim razvojem turizma in tujkega prometa, so na konferenci ugotovili, da so potrebne mnoge spremembe na tem področju, če hočemo, da se bo i gostinstvo i tujski promet pravilno in za naše gospodarstvo uspešno razvijal. V ta namen so sporazumno z zastopniki ministrstev sprejeli obširno resolucijo. Novelizacija zakona o gostinskih obratih je nujno potrebna. V ta namen naj služi predlog, ki zahteva priznanje gostinstva za posebno vejo našega gospodarstva. Cene v naših gostinskih obratih z ozirom na dajatve in višino nabavnih cen niso previsoke. Zato je potrebna tudi uvedba minimalnega cenika. Merodajni naj s posebno davčno reformo ublaže davčne dajatve gostinskimi obratom s posebnim ozirom na bankovinske in občinske takse. V turističnih mestih in krajih naj se gostinski obrati, ki služijo tujskemu prometu, vsaj delno oproste državnih in samoupravnih taks, v ostalih krajih pa naj se te dajatve znižajo na minimum. Ministrstvo trgovine in industrije naj čimprej izvede sana-

cijo našega gostinstva, posebno hotelirstva s tem, da omogoči plačevanje posojil na ta način, da se kratkoročna posojila spremenijo v dolgoročna z nižjo obrestno mero. Neprestani spori med gostinskimi podjetniki in uslužbenci so v škodo gostinstva in tujkega prometa. Zato naj se ti spori odpravijo že pred početkom sezone s pogodbami in dogovori. Zveza gostinskih podjetij zahteva, da se čimprej uredijo avtomobilske ceste in zgrade nove, ker je to za razvoj tujkega prometa neobhodno potrebno. Brez dobrih cest ne bo uspešnega tujkega prometa. Poštni uradi naj bodo vzorno urejeni. Urediti je treba tudi lokalni in mednarodni telefonski promet. Zgraditi je treba nove telefonske linije v naši državi, zlasti pa med našimi tujkoprometnimi kraji. V ta namen naj se pristojbine in stroški napeljave telefona znižajo za 50%. Turistična propaganda se mora povečati. Vse tujkoprometne ustanove naj izvedejo skupno propagando in k temu naj pritegnejo tudi zastopnike našega gostinstva. Prepotrebna je čimprejšnja uvedba uredbe za pobijanje šušmarstva v gostinski stroki. Ugotovili so tudi, da je cena domačemu pivu previsoka, kar je krivda kartela. Zato naj se carina tujemu pivu zniža. Končno zahteva resolucija, da se v turističnih mestih v sezoni prevedo politična zborovanja.

Gibanje zaposlenosti

Septembra je bilo v celi državi pri Osrednjem zavodu za zavarovanje delavcev v Zagrebu zavarovanih 754.773 delavcev in nameščencev. Od avgusta do septembra je zaposlenost padla in je bilo 2200 zavarovancev manj, dočim je v primeri z lanskim septembrom število zavarovancev naraslo za 38.099. V zadnjih letih se je zaposlenost povečala najmanj v dravski banovini, izven te banovine pa se je zaposlenost povečala v primeri z letom 1930. za 97.497 zavarovancev ali za 17.6%. Največji porast zaposlenosti izkazuje letos tobačna industrija (ne v Ljubljani!), saj je letos 8584

delavcev v tej stroki več nego lani. V Ljubljani pa je letos septembra 147 delavcev tobačne industrije manj ko lani. Največji prirastek zavarovancev ima Okrožni urad v Skoplju (18.3%), ki mu sledi Niš s 15% prirastkom. Število zavarovancev je nazadovalo v Banja Luki (7%), v Zagrebu (1.9%), na Sušaku (7.1%) in v Karlovcu (1.7%).

Septembra je znašalo za vso državo povprečje dnevne zavarovane mezde 24.23 din. Skupni mesečni zavarovalni zaslužek je septembra dosegel 457.3 milijona din.

g **Narodna banka** je te dni izdala posebno objavo, s katero opozarja vse denarne zavode na svoječasni odlok o prepovedi tezaviranja deviz. Zavodi so bili obenem pozvani, naj takoj dostavijo NB seznam o stanju deviz in valut.

g **Zetev v Kanadi.** Letošnja zetev v Kanadi je dala 384.000 bušlov pšenice, 377.300 bušlov ovsu, 102.700 bušlov ječmena, 11.100 bušlov rži in 1400 bušlov lanenega semena.

g **Akcijo za samostojno industrijsko zbornico** v Zagrebu je svojčas vzbudila precej pozornosti, zlasti ko je še trgovin-

ski minister pristal na to, da se izdela tozadevni načrt uredbe. Kot poročajo iz Zagreba, pa so industriji to svojo zahtevo sedaj preklicali ter se izrekli v veliki večini za to, da še nadalje ostanejo v skupni zbornici s trgovci in obrtniki.

g **Svetovna produkcija kavčuka pada,** kar dokazuje posebna statistika. Dočim so lani v 9 mesecih producirali 1.106.000 ton kavčuka, je letošnja produkcija znašala samo 670.000 ton.

g **Angleški funti** so se na našem denarnem trgu precej podražili. Uradno so že nekaj let notirali 238, vendar pa jih

na trgu ni mogoče dobiti izpod 247 din. V zvezi s to podražitvijo bo Narodna banka tudi uvedla takozvane »kavine« funte, ki bodo imeli tečaj 262 din.

g **Znižanje cene pšenice v Argentini.** V Argentini so letos določili minimalno ceno pšenice, ki bo znašala 7 pezosov za kvintal ali okoli 90 dinarjev v naši valuti.

g **Za pospešitev francosko-jugoslovanske trgovine** bo osnovan v Parizu poseben trgovinski konzorcij. V tem konzorciju bodo največja francoska izvozniška, uvozniška, finančna in industrijska podjetja.

g **Gradnja silosov v Romuniji.** Uprava romunskih luk, kjer se grade silosi za žitarice, je izdala obligacije za financira-

nje gradnje teh silosov. Te obligacije imajo nominalno vrednost 900 milijonov lejev.

Borzna poročila

DEVIZE. Ljubljana. Amsterdam 2388.66—2403.25, Berlin 1756.73—1770.61, Bruselj 741.94—747, Curih 996.45—1003.52, London 202.81—204.86, New York 4357.25—4393.56, Pariz 113.27—114.71, Praga 149.93—151.03, Trst 229.95—233.03.

EFEKTI. Zagreb. Drž. papirji: vojna škoda 463—464; 4% sev. agrarji 58.25 bl, 6% dalm. agrarji 87.50—87.75; 6% begl. obv. 88.25—88.50, 7% Blair 90.50—91, 8% Blair 95—96.50. Delnice: Narodna banka 7400, PAB. 228—229.

Sport**Sportni spored na praznik Zedinjenja**

Tudi na praznik Zedinjenja mariborski sportaši ne bodo počivali. Skromno, a dostojno bodo manifestirali ob 20-letnici osvobojenja s tekmo skozi mesto, nogometaši pa bodo popoldne tekmovali, da nadoknadijo zamujene termine.

Ob 10. dopoldne bo po mestnih ulicah 10. jubilejni Tek osvobojenja s startom pri letnem telovadišču Sokola-Matice in ciljem na Trgu svobode. Razen številnih domačih prijav je pričakovati, da bodo startali tudi nekateri zunanji atleti.

Nogometaši imajo na sporedu tri prvenstvene tekme, med njimi dve prvostopenjske. Ob 14.15 bo na stadionu srečanje **Železničar-Slavija**, ki obeta z ozirom na tesne rezultate Slavije, ki je doslej

dosegla dva remija proti Mariboru, prav napeto tekmo. Saj je tudi prva tekma končala skoro s presenečenjem: Železničar je zmagal z golom iz enajstke. Ob 12.30 je na sporedu predtekma rezerv. Pripominjamo, da sta kluba v pogajanjih, da bi se spored deloma ali popolnoma preložil, kar bomo dokončno objavili jutri.

Rapid bo imel ob 14. na svojem igrišču v gostih **Muro** iz Murske Sobote. Tabela kaže, da Mura sicer še ni dobila niti točke na tujem terenu v tej sezoni, toda njeni rezultati doma dajo slutiti, da bi utegnila postati nevarna pri podcenjevanju tudi sredi Maribora.

PRVENSTVO V TUJINI.

Češkoslovaško prvenstvo. Sparta:Ba-ta 5:2, Šleska Ostrava:Židenice 1:0, Kladno:Nachod 2:1, Pardubice:Liben 4:1, Viktoria Žižkov:Plzen 3:3, Bratislava:Slavija 1:1.

Prvenstvo Ostmarke. Admira:Austro-Fiat 3:2, Austria:Amateure (Steyr) 4:1, Wacker:Wacker (Wr. Neustadt) 6:1.

Madžarsko prv. Hungaria:Kispest 3:3, Ujpest-Nemzeti 4:0, Phöbus:Ferencváros 4:4, Taxi:Szegedin 2:2, Budafok:Zuglo 3:1, Salgo:Szolnok 2:1, Bocskav:Elektromos 1:1.

Italijansko prvenstvo. Novara:Milano 2:1, Lazio:Liguria 1:0, Bologna:Juventus 1:0, Livorno:Triestina 1:0, Bari:Lucchese 1:1, Genova:Moderna 5:1, Ambrosiana:Roma 0:0, Torino:Napoli 3:0.

s **Poverjeništvu SOLNP-a v Mariboru (službeno).** Plenarni sestanek bo jutri ob 20. pri »Zamorcu«. Za prv. tekmo Železničar-Slavija (rez.) je delegiran ss. g. Peteln. Stranski sodniki bodo določeni na sestanku, Poverjenik.

s **Redni letni občni zbor JNS-a** bo za letos izjemoma v januarju in sicer najbrže v Splitu, kakor je izjavil dr. Andrejevič, predsednik JNS-a, čeprav je lanski občni zbor ta predlog odklonil.

s **Na občnem zboru Težko-atletske zveze v Zagrebu** so bila sprejeta nova pravila ter izvoljen odbor s predsednikom dr. J. Maroševićem in tajnikom V. Richterjem na čelu.

s **V četrtek se bo odigrala v Beogradu** revanšna medmestna tekma Beograd-Zagreb, sodil bo g. M. Stejanović.

s **Nog. tekma Finska—Italija** bo 16. julija 1939 v Helsinkiu.

Sah**Partije z „Avro“ turnirja****Grünfeldova obramba.**

(12. kolo v Haagu 24. nov.)

Beli: dr. Euwe Črni: inž. Botvinnik
1. d4, Sf6 2. c4, g6 8. Sc3, d5 4. Sf3, Lg7 5. Db3, c6 6. Lf4, dxc4 7. Dxc4, Le6 8. Dd3, Sd5 9. Ld2, Sb4 10. Db1, c5 11. dxc5, Sa6 12. e4, Sxc5 13. Lb5+, Ld7 14. 0—0, 0—0 15. Le3, Lxb5 16. Sxb5, Dd3 ?? (Neverjetna in nerazumljiva napaka) 17. Sc7, Sxe4 18. Sxa8, Txa8 19. Tid1, Dxb1 20. Taxb1, e6 21. Td7, b6 22. Tc1, Lf8 23. Se5, Lf6 24. Sxf7, Le7 25. Se5, Lf6 26. Sd3, Sxe3 27. fxe3, Lg5 28. Tc1c7 Lxe3+ 29. Kf1, Sf6 30. Txa7, Tc8 31. Tg7+, Kh8 32. Tgc7, Td8 33. Se5, Te8 34. Te7 in črni preda.

KRALJICA MARIJA ROMUNSKA:**Zgodba mojega življenja**

Nando je moral ostati še šest tednov v postelji in bil je silovito oslavljen. Ducky je odpotovala k proslavi demantnega jubileja stare mame kraljice, katerega bi se bila morala udeležiti tudi jaz in Nando, a sva zaradi njegove boleznii morala ostati v Sinaji. Bilo je pusto in dolgočasno poletje.

Kmalu po našem prihodu v Sinajo smo doživeli še drugo nesrečo: v njegovi sobi smo našli mrtvega zdravnika dr. Kremnitzu, ki smo ga bili pripeljali s seboj iz Nemčije. To smo morali Nandu prikriti, ker smo se bali, da bi nanj preveč slabo vplivala smrt njegove tako dragega zdravnika. To ni bilo lahko. Mrliča mu morali spraviti iz gradu zelo previdno, da ni Nando za to izvedel.

Ko si je Nando opomogel, sva se odpeljala v Nizzo, kjer nama je dala mama na razpolago svoj grad Fabron. Preden sva odpotovala, so nama naslikali Nizzo kot nekako Sodomu in Gomoro ter nama zabičali, da kot potujeva tja zaradi zdravja, ne zaradi zabave. Poslali so zato z nama tudi zaupnike, ki so nadzorovali vsak najin korak.

Nad Nizzo sva bila očarana, tudi grad je bil krasen in na vrtu so med oranževci in drugim južnim drevjem cvetele cvetice vse leto, tudi tedaj, ko je ležala Romunija vsa v snegu. Otroci so bili lahko ves dan na prostem in so se tega neizmerno veselili. Ker je bila moja dvorna dama gospa Grecianujeva že stara in bolehlma, so mi dodelili poleg nje, ki je ostala doma, še

neko mlado Romunko, mama mi je pa poslala v Nizzo mojo mladostno prijateljico Gretu Gazertovo. Ti dve vsaj nista bila vohunki za kralja in dvor v Bukarešti.

Nandovo zdravje se je naglo popravilo; k nam so hodili na obiske naši sorodniki in znanci ter naju vodili v družbo. Prirejali smo tudi izlete in smo bili nekajkrat v Monte Carlu, toda tja nismo šli igrati, ampak v gledališče. Seveda pa smo si ogledali tudi prekrasno kazinsko poslopje in neki starejši gospod je vložil pri ruletu za mene 20 frankov. Dobila sem 500 frankov. To pa je vzbudilo v Bukarešti celo poplavo hudobnih sumničenj.

Do takrat nisva prišla ne jaz, ne Nando, nikoli v stik s »svetom, ki se zabava« in sva bila kakor dva deželana v mestu, da so se sva poznavajoči naši sorodniki in znanci iz naju norčevali. Hoteli so naju zato »zapeljati«, toda to se jim ni dočela posrečiti, kajti Nando je živel vse preveč v strahu pred stricem. Samo skušnjavi, oblačiti se lepo in celo nekoliko izzivajoče, se nisem mogla odreči. Te obleke so bile napravljene po vzorcih, ki so jih nosile vodilne pariške igralke. Toda to svobodo je kmalu zamaglil prihod mamine stare vzgojiteljice, grofice Aleksandre Tolste z dvema tetama. Stara grofica me je že pri prvem obisku okregala zaradi moje obleke in mi prikazala vse tako, kakor da bi zaradi tega že drvela v neizogibno pogubo.

Končno je napočil čas karnevala. Prvi obhod smo opazovali v prefektovi loži, kjer se je zbrala tudi vsa ostala najvišja družba. Toda vojvodinja in vojvoda Connaught sta naju potegnila v spreved in rajanje, kakor so storili tudi drugi.

Kralj Karol, ki je bil svoječasno prijatelj Napoleona III., za republikansko Francijo seveda ni bil navdušen.

Zato je bilo treba precej naporov, da je Nandu dovolil sploh potovanje v Nizzo, še več pa, da je smel obiskati takrat tam se mudečega predsednika republike Felixa Faurea. Zlasti pa je težko privolil, da prestolonaslednik prvi obišče prezidenta, ki je stal po kraljevih nazorih daleč pod vsakim princem, ne glede na pomen francoske republike v svetu. Dovoljenje je izdal samo pod pogojem, da obišče prezident še isti dan mene v gradu, kar se je seveda zgodilo. Tako je bilo pač takrat, danes se taki zastarelosti in ozkosrčnosti smejimo.

Vrnila sva se nato v Romunijo in Nando je zopet nastopil svojo vojaško službo. Od mene so zahtevali ukročenost in podložnost, hoteli so, da bi bila vse fantazije osvobodena princesa. Predvsem pa bi se morala v vsem uklanjati ukazom kraljevskega strica. To pa žal ni bil moj cilj. Še dolga leta so zato trajali domači boji in spori. Razumevanja ni bilo niti na moji niti na nasprotni strani. V tistih časih so napravili neko zelo nerodno napako, ki je povzročala še dolgo neprijetne posledice.

Stric si je bil vtepel v glavo, da mora najti za najinega takrat že 7 let starega sina Karola vzgojiteljico. Dobil je neko Angležinjo, ki je vzgojila že holandskega kralja in je spadala med prijateljke vladarske hiše Wiedov. Kadar je hotel stric uveljaviti svojo voljo, se je skljceval vselej na zahteve države, in ministri so morali njegove ukrepe podpirati. Zato je pomenil takrat za mene naslov minister toliko kakor »poglavar hudobije«. Ministri so bili po mojih mislih neka posebna sekta, ki je skrbela za to, da se poruši vse prijetno, da se zatre vsaka svobodna misel in spremeni življenje v dolino solz.

(Dalje sledi.)

Domači film „Jugoslavija včeraj in danes“

se predvaja kot doatek danes v torek
v Grajskem kinu pri vseh predstavah.

S sodišča

Izpred celjskega sodišča

Na zatožni klopi je sedel Oblak Anton, delavec iz Laškega, na klopi za priče pa njegov brat Miha. Anton priznava: igral se je z nožem in ko mu je brat rekel, naj nož spravi, se je spravil nanj in brata štirikrat zabodel v prsa. Pijan je bil. Z bratom sta se vedno razumela in tudi zdaj sta si dobra. Miha je to potrdil in se pričevanju odrekal. Zagovornik je predlagal pogojno, drž. tožilec pa eksemplarično kazen, kajti nož se je že tako razpasel, da je treba z vsemi sredstvi zatreti to bolezen. Anton je dobil 6 mesecev strogega zapora, mora plačati 600 din za bolečine in 630 bolnišnici.

Pri Janezu Cvetku v Trebčah so pili Omerzo Ivan, Černelč, Klobasa in še drugi. Janez je imel med sodi škatljo z

drobižem, ki ga je prinesel s seboj, da lahko menja debelejši denar. Vse priče pravijo, da je Omerzo dvakrat segel v škatljo in ko je vtaknil roko v žep, je zažvenketalo. Omerzo je doslej tajil, danes je pa priznal, da je vzel 150 din, ostali denar pa drugi. »Nastavljeno je bilo,« je rekel. »Pa ne za vas,« pravi sodnik. — Omerzo tega ne razume in kar pravi, da je bilo nastavljeno. Neki prijatelj ga je tam prosil, naj mu posodi 30 din in Omerzo ga je kar napotil k škatljici. »Nastavljeno je bilo!« V dvorani je bilo kar dobro razpoloženje in obtoženec, ki je bil že dvakrat kaznovan radi takih grehov, se ni baš trudil, da bi čim manj odnesel. Samo to je rekel, da je vinjen. In ko so že sodniki vstali, da odidejo na posvetovanje, je še povedal, da je vdovec in ima dva otroka. Dobil je 3 mesece in pol str. zapora in izgubo č. p. za 2 leti. Oblak in Omerzo nastopita kazen po volitvah.

Zanimivosti

Kje je največ Židov?

V KATERIH DRŽAVAH IN KATERIH SVETOVNIH MESTIH JE NAJVEČ ŽIDOVSKEGA PREBIVALSTVA.

Angleški gospodarski tednik »Economist« je sestavil na podlagi letošnjega almanaha »Jewish Year Book« diagrame, v katerih državah, v kakšnem razmerju z ostalim prebivalstvom in v katerih vlemestih je največ Židov na svetu. Na prvem mestu so **Združene države**, kjer je okoli 4 in pol milijona Židov, kar predstavlja 3 $\frac{1}{2}$ % vsega prebivalstva. Na drugem mestu je **Poljska** s 3 in eno četrtino milijona Židov. V razmerju z ostalim prebivalstvom je to skoro 10 odstotkov, kar je najvišji procent vseh držav sveta. V **Sovjetski Rusiji** jih je približno 3 milijone, kar je okoli 1,8% ostalega prebivalstva. **Romunija** in **Velika Britanija** imata po 1 milijon Židov. Seveda je v Romuniji razmerje Židov do ostalega prebivalstva 5 in pol %, kar je za Poljsko relativno največ, medtem ko predstavlja to razmerje v Vel. Britaniji nekako 6 desetink odstotka. **Velika Nemčija** ima okoli 625.000 Židov (brez sudetskega ozemlja), in razmerje do ostalega prebivalstva je približno takšno kakor v Veliki Britaniji. Na **Madžarskem** jih ni za člega pol milijona, kar bi bilo približno 5%. V **Češkoslovaški** je okoli 400.000 Židov (3% prebivalstva). **Francija** ima enako število Židov kakor Nemčija, le da je razmerje do ostalega prebivalstva nekoliko višje kakor v Nemčiji. Le nezaten del procenta (0,2) celotnega prebivalstva ima Židov Italija.

V celoti živi na svetu nekako dobrih 17 milijonov Židov, ki so židovske vere. V vrsti držav, kakor n. pr. v Angliji, je to število nemogoče točno ugotoviti, kajti angleška statistika ne šteje prebivalstva po veri.

Kolikor gre za posamezna vlemesta, je na prvem mestu **New York** z 2 in pol mil. Židov, dalje **Varšava** s 353.000 (bila bi pa lahko na prvem mestu, kajti židovsko prebivalstvo predstavlja celo polovico, kar je svetovni rekord). Na tretjem mestu je **Chicago** s 325.000, **Philadelphia** z 275, **London** z 234 tisoč (relativno najmanj v razmerju z

ostalim prebivalstvom). **Budimpešta** z 230, **Lođž** z 202 (židovsko prebivalstvo prevladuje nad arijskim), **Dunaj** s 178 tisoč.

O židovskem vprašanju more po teh ševilkah govoriti predvsem **Poljska**, **Romunija**, **Madžarska**, **USA** in **Rusija**. Razmeroma malo pa je Židov v državah, ki se z židovskim vprašanjem najradikalneje ukvarjajo.

ŠKODA POGROMOV

Po prvih cenitvah, ki so najbrž še daleč od prave vsote, ker se opirajo le na uradno objavljene številke, znaša po protizidovskih pogromih v Nemčiji povzročena škoda 14 milijonov funtov, to je okoli 3,500 milijonov dinarjev. Podrobnosti so sledeče: 1. Demolirane trgovine: 1,350 mil. din. 2. Uničena skladišča: 725 mil. din. 3. Uničena in zažgana poslopja, hiše, šole, bolnice in sinagoge: 62 in pol mil. din. 4. Zaplenjene vrednote zasebnih hiš, hotelov itd.: 937 in pol milijona din.

Sokolstvo

1. **Telovadna akademija Sokola Maribor-matica**, ki se je vršila doslej navadno v Narodnem gledališču, se vrši tokrat na lastnih tleh v Sokolskem domu. Napeljana je že nova centralna kurjava ter bodo prostori prijetno zakurjeni. **Vstopnice za telovadno akademijo so v prodaji pri Putniku. Začetek akademije točno ob 20. uri.**

1. **Na slavnostnem plesu dne 1. t. m. v Sokolskem domu** igra vojaška godba pod vodstvom voj. kap. J. Jiraneka. Kot prijetno presenečenje bo izvajanje najnovejših plesnih komadov iz operete »Vse za šalo« od br. J. Jiraneka.

Radio

Sreda, 30. novembra.

Ljubljana: 12 Vsakemu nekaj na plesah; 13.20 Iz Jaljnih krajev in dežel; 18 Mladinska ura; 20 Prenos iz ljubljanskega koncerta.

Zahvala

vsem darovalcem cvetja in vencev, pevskemu društvu Jadran, vojaški godbi ter vsem, ki so spremili k večnemu počitku gosp.

Strojana Joškota

Prijatelji in znanci naj oprostite, ker jih nisem obvestila o smrti ljubljenega moža, ker sama nisem bila pravočasno obveščena o isti. Maribor, 29. XI. 1938. **Žalujoča žena in njeni sorodniki.**

ske opere. — **Beograd:** 16.45 Plošče; 17.20 Popoldanski koncert RO; 20 Večersmeha in zabave; 22.15 Plesna glasba — **Soifja:** 13.20 Lahka glasba; 19 Verdijeva opera »Aida«. — **Rim:** 21 Puccinijeva opera »Turandot«. — **Bukarešta:** 19 Glasbene slike iz Benetk in Neapija; 21.15 Radio-jazz; — **Firenze:** 20.30 Operetni večer; 21.15 Velik plesni večer. — **Hamburg:** 21.30 Polemika med »močnim« in »nežnim« spolom. — **Varšava:** 19 Zabavni koncert

BOTOT Preizkušeno sredstvo
za nego vaših ust in zob

Po vsem svetu priznana
BOTOT voda za usta
preprečuje gubanje dlesni

MALI OGLASI

CENE MALIM OGLASOM: V malih oglasih stane vsaka beseda 50 par; najmanjša pristojbina za te oglase je din 6.—. Družbe preklic doplovanja in žensitovanski oglaš dln 1.— no besedi. Najmanjši znesek za te oglase je din 10.—. Debelo tiskane besede se računajo dvojnó. Oglasni davek za enkratno objavo znaša din 2.—. Znesek za male oglase se plačuje takoj pri naročilu oziroma uz je vpslati v pismu skupaj z naročilom ali na poštni položnici na čekovni račun št. 11.409. Za več pisemne odgovore glede malih oglasov se mora priložiti znakna za 3 din.

Razno

PRAVI DOMAČI KEKSI dnevno sveži, samo v pekarni Čebokli. 2587

ZASTONJ DOBITE zanimivo ilustrirano knjigo »Pot do sreče«, ako se obrnete na naslov: Karmah, Zalec. 3143

STAREJŠA ŽENA bi želela varovati manjšega otroka ali pa najti primerno zaposlitev v hiši za hrano in stanovanje. Cenjene ponudbe na upravo »Večernika« pod šifro »Zelo skrbna«. 3369

POZOR! Dam cenj. občinstvu na znanje, da se bo odslej vsako sredo in soboto pri gosp. Pirš Vinku, mesarju, Strossmajerjeva ul., pri drugi stojnici prodajalo meso po najnižjih cenah. 3355

CENJ. DAMAM se priporoča s krasnimi modeli koncertnih in večernih oblek, vseli vrsti plaščev dam. salon Toplak. Orožnova 10. Točna postrežba. 3320

ODEJE — KOCE pernice, puh, perje, volno, vato, kapok kupite najceneje. — Oglejte si izložbo pri »Obnova«, Jurčičeva 6. 3167

Prodaj

PISARNIŠKA OPREMA na prodaj. Taitenbachova 34. 3377

PRISTEN CVETLIČNI MED po din 16.— za kg, pri večjem odjemu popust, oddaja Kmetijska družba. Meljska c. št. 12. 3371

LEPA OBLEKA za srednjo, moško postavo, peč za žagovino in šivalni stroj počeni naprodaj. Meljska c. 58. 3359

Poceni prodaj popolnoma novo nerabljeno **BERDO** instrument za tamburaše. — Cergol Marjo, Ruška c. 39. 3353

Na prodaj **OTROŠKI VOZIČEK** Cankarjeva 5, Studenci. 3352

Kupim

Rabljeno, dobro ohranjeno kompletno **SPALNICO** za 2 osebi, divan ter kuh. opremo kupim. Ponudbe pod »Gotovina« na upravo »Večernika«. 3365

Sobo odda

Lepo opremljeno **SOBO** tik parka takoj ali 15. decembra oddam. Naslov v upravi lista. 3387

OPREMLJENA SOBA se odda. Tržaška c. 20-II, Maribor. 3373

SOBA S ŠTEDILNIKOM se odda. Radvanjska c. 47, Studenci. 3367

Stanovanje

OPREMLJENO SOBO s I. XII. v gospodarskem posloju. — Helena Vrstovšek, Stritarjeva 17. 3368

OPREMLJENO SOBO oddam dvema osebama. Aleksandrova 61-I, levo. 3366

PRAZNO SOBO takoj oddam. Meljska c. 58. 3358

GOSPOD se vzame na hrano in stanovanje. Koroška 74. 3360

GOSPODA sprejemem na hrano in stanovanje. Koroševa 6-II, vr. 8, soba s posebnim vhodom. 3319

DVOSOBNO STANOVANJE s kopalnico za I. ali 15. XII. v centru. Ponudbe na upravo pod »Stalen plačnik«. 3363

Pouk

SRBOHRVATSKI POUK želi gospod. Ponudbe z navedbo honorarja z od »Pouk« na upravo lista. 3362

Službo išče

Pošteno **KMEČKO DEKLE** išče službo kot začetrnica. — Franciškanska 8, prtil. a 3356

Službo dobi

KUHARICA zanesljiva, samostojna, se sprime na »Senjorjev dom«. Predstaviti se v pisarni SDP, podružnica Maribor, Aleksandrova 16. 3295

Po din 8.— 10.— kg

Purani

očiščeni, prodaja dnevno do Božiča od 10. do 12. ure

And. Suppanz

Maribor
Cvetlična ulica šte. 20
(na dvorišču)

Dunajsko stanov. hišo

(XIX. dvonadstr., 50.000 MK, vredn. hipot. 10.000 MK) zamenja Jugoslovan za hišo ali posestvo v Jugoslaviji. Ponudbe upravi pod »Zakonito«. 3379

ZAHVALA.

Vsem, ki ste dali v tako lepem številu častno spremstvo na zadnji poti moji sestri

HELENI WALDHAUSER

izrekam najiskrenejšo zahvalo. Zlasti se zahvaljujem godbi in delavstvu tovarne Hutter ter Koroškemu klubu. Posebna hvala g. Hutterju za podporo v težki bolezni ter vsem, ki so ji v tem času stregli in lajšali njeno gorje.

Celovec, novembra 1938.

KESNAR GABRIJEL, brat.

Naznanjamo vsem sorodnikom in znancem, da nas je danes zapustila naša dobra žena, mama, stara mama, teta in svakinja, gospa

ANTONIJA TONČIČ

Pogreb nepozabne pokojnice bo v četrtek, dne 1. decembra ob 15. uri iz mrtvašnice na pobeško pokopališče.

Zalujoči soprog Anton, hčerke Dora, Nada, Ruža, Milena, Dika, Zdenka in Nevenka, brat Ivan Dobriča, svakinja Neža Tončič, zetje Makuc, Penko, vnukinja Dika in ostalo sorodstvo.

Pobrežje pri Mariboru, Skopije, Drvar, Istra dne 29. novembra 1938.